

Handleiding voor verzamelen, registreren en analyseren van signalen voor lokale belangenbehartiging KansPlus

(september 2016)

Inhoudsopgave

Het belang van belangenbehartiging en directe signalen vanuit de achterban.....	1
Waarom signalen gericht verzamelen?.....	2
Hoe verzamel en gebruik je signalen?.....	2
Stap 1: Maak bekend wat je wilt doen.....	2
Stap 2: Maak een formulier	5
Stap 3: Actief op zoek gaan.....	6
Stap 4: Zorg voor registratie en deel de signalen	9
Stap 5: Aan de slag met de signalen met onderzoek en lobby	11
Individuele belangenbehartiging.....	11
Collectieve belangenbehartiging.....	13
Meer ideeën en tips	18

Het belang van belangenbehartiging en directe signalen vanuit de achterban

Vaak begint belangenbehartiging met het aanhoren van een specifiek probleem rond zorg en ondersteuning waarmee een gezin te maken heeft. Op lokaal en regionaal niveau staan bij KansPlus dan vrijwilligers klaar om te helpen met informatie, advies of praktische hulp.

Elk verhaal is een signaal over wat er speelt in de levens van personen met een verstandelijke beperking en hun families. Als KansPlus veel signalen krijgt over specifieke kwesties, bijvoorbeeld bezuinigingen of gevolgen van gewijzigde wetgeving, kan het die signalen gebruiken om te pleiten voor ander beleid.

Hoe belangrijk het uitwisselen van ervaringen is beschrijft Heidi van de Werf, bestuurslid van KansPlus in Zuidwest Friesland: “Ik dacht vroeger dat ik het zelf wel zou redden met mijn zoon. Na een informatieavond op school over ouderverenigingen van mensen met een verstandelijke beperking, ging ik daar anders over denken. Den Haag hoort mij alléén niet. We moeten ons samen inzetten om dingen te bereiken.”

Het landelijk bureau van KansPlus krijgt veel signalen binnen via telefoon, brief en email. KansPlus gebruikt die signalen om via Ieder(In) en via eigen collectieve belangenbehartiging aandacht te vragen van de landelijke politiek voor specifieke kwesties. Veel overheidsbeleid is echter verlegd naar de gemeentelijke overheid (Wmo). Gemeenteraden bepalen welke zorg

en ondersteuning mogelijk is bij gezinnen met jonge kinderen met een beperking thuis en op scholen, in beschut werk en dagbesteding. Gemeenteraden bepalen ook vaak welke contracten worden gesloten met zorgaanbieders. Het is dus van belang dat ook lokale vertegenwoordigers van KansPlus goed zijn geïnformeerd en horen wat er speelt bij mensen met een verstandelijke beperking in hun eigen buurt.

In deze handleiding staat hoe leden van KansPlus met elkaar en met het landelijk bureau kunnen samenwerken in het verzamelen van informatie en signalen voor belangenbehartiging. We beschrijven hoe signalen gericht kunnen worden verzameld. We geven aan hoe zulke signalen handig kunnen worden geregistreerd om te zorgen dat binnen KansPlus de kennis wordt gedeeld en collectieve belangenbehartiging versterkt wordt door de individuele belangenbehartiging. Ook geven we tips hoe vrijwilligers op lokaal niveau meer kunnen doen aan belangenbehartiging, bijvoorbeeld met tips hoe te lobbyen bij gemeentelijke overheid of andere instanties.

Waarom signalen gericht verzamelen?

Voor goede belangenbehartiging is het nodig om ervaringen gericht te verzamelen. Leden van KansPlus horen regelmatig verhalen in eigen kennissenkring, via de email, Facebookgroepen of ze horen op bijeenkomsten wat er speelt bij mensen met een verstandelijke beperking en gezinnen met een kind met een verstandelijke beperking. Bestuursleden van ledengroepen geven natuurlijk praktische adviezen of verwijzen door. De kennis uit al die verhalen blijft echter vaak ‘hangen’ in de hoofden van actieve bestuursleden. De kennis wordt niet actief gedeeld en gebruikt voor lobbywerk.

Gericht verzamelen van zulke verhalen, ofwel ‘signalen’ geeft de mogelijkheid om de kennis eruit wel te delen. Nemen problemen met een bepaalde wet toe? Wat zijn goede adviezen in bepaalde situaties? Wat geven we door aan Wmo-raad of gemeenteraad?

Hoe verzamel en gebruik je signalen?

Onderstaande stappen geven aan hoe signalen kunnen worden verzameld en wat er voor nodig is om ze succesvoller voor belangenbehartiging te gebruiken:

Stap 1: Maak bekend wat je wilt doen

Stap 2: Maak een formulier

Stap 3: Actief op zoek gaan

Stap 4: Zorg voor registratie en deel de signalen

Stap 5: Aan de slag met de signalen met onderzoek en lobby

Stap 1: Maak bekend wat je wilt doen

Schrijf een tekst waarin je bekend maakt dat de ledengroep KansPlus actief op zoek gaat naar ervaringen vanuit de achterban. Geef aan dat de ledengroep die ervaringen wil gebruiken om beter te weten wat er leeft, waar mogelijk problemen zijn en dat leden elkaar willen helpen met informatie over mogelijke oplossingen.

Geef aan hoe en waar mensen hun ervaringen kwijt kunnen (wil je dat ze bellen of liever mailen?). Geef aan of en hoe vrijwilligers van de ledengroepen zullen reageren (bijvoorbeeld iedereen krijgt een ontvangstbevestiging via de mail?)

Geef aan of het een tijdelijke actie is, of permanent. Geef aan of specifiek naar problemen wordt gevraagd of dat alle mogelijke ervaringen (dus ook positieve) welkom zijn. Het is handig om voorbeelden te geven van wat er zoal speelt in de achterban en waarover je wel signalen wilt horen.

Hier is een **voorbeeld**tekst van zo'n oproep

KansPlus hoort graag uw ervaringen!

KansPlus is een belangennetwerk voor mensen met een verstandelijke beperking. In Nederland is voor deze groep veel geregeld, maar niet alles gaat goed en niet alles gaat vanzelf.

KansPlus hoort graag ervaringen over het leven van mensen met een beperking zodat ze kan helpen belangen te behartigen. Wilt u uw ervaringen aan ons kwijt of een vraag stellen: Geef deze door via de meldlijn op deze website

Reageer hier.

Uw meldingen zijn voor ons belangrijk. We willen graag weten wat er speelt in onze achterban. We zullen uw informatie vertrouwelijk behandelen. Als u dat wilt, geven we zo mogelijk advies en informatie.

Uw ervaringen gebruiken we, geanonimiseerd, ook voor belangenbehartiging. Als we bijvoorbeeld merken dat veel meer mensen dezelfde problemen melden dan kunnen we dat bespreken met de overheid of ander instanties die het probleem kunnen verhelpen.

Voorbeeldoproep op Facebook

KansPlus hoort graag ervaringen van families over het leven van mensen met een beperking. Schrijf ons via (link naar eigen websitepagina met de meldknop: [www.....](#))

Plaats de oproep in eigen ledenblad of op een eigen website, Facebook, Twitter enzovoort. Bedenk dat voor elk medium de tekst aangepast moet worden. Op de eigen website is een uitgebreidere tekst mogelijk dan op social media, dus je kunt de ruimte nemen om meer uit te leggen. Maak het mensen supermakkelijk om te reageren. Laat lezers niet moeilijk zoeken naar de juiste mailadressen of contactpagina's. Plaats niet zo'n kleine priegeltekst: *klik hier* maar maak er dit van:

Reageer hier

Of zet een link onder zo'n foto:

Facebook, Twitter, Instagram/WhatsApp worden veel gebruikt door groepen om onderling heel snel en direct te communiceren. Nadeel is dat teksten kort moeten zijn. Op Facebook, Twitter enz. zet je daarom een korte versie van de oproep. Probeer de oproep ook geplaatst te krijgen in buurtbladen of ledenbladen van andere verenigingen, zorginstellingen en instanties. Stuur de lokale MEE organisatie, Wmo-adviesraden, cliëntenraden, kerken, buurthuizen en dergelijke weleens mededelingen rond? Vraag hen dan of je oproep mee kan in hun (digitale) nieuwsbrief of op hun website.

Maak een flyer met de oproep (en eventueel aanvullende informatie over de vereniging) en leg de flyer (gedrukt of zelf geprint) in de wachtruimten van huisartsen of in andere ruimten (zoals bibliotheken, prikborden van supermarkten en dergelijke) waar meer informatiefolders liggen.

Maak een persbericht waarin de oproep is verwerkt. Dagbladen, huis-aan-huisbladen, lokale omroepredacties willen doorgaans wel een kort bericht maken op basis van een persbericht waarin iets nieuws wordt gemeld. En het is nieuws als een vereniging een systeem opzet om ervaringen van de achterban te verzamelen en te verwerken.

Kijk [hier](#) en [hier](#) voor meer tips en trucs.

Voorbeeldtekst voor persbericht

*De ledengroep van KansPlus in start een meldlijn op de eigen website. KansPlus is een belangennetwerk dat zich inzet voor een goed leven van mensen met een verstandelijke beperking. KansPlus ... wil ervaringen verzamelen om nog beter geïnformeerd belangen te behartigen. In het leven van mensen met een verstandelijke beperking verandert veel de laatste jaren. Ze hebben veel zorg en ondersteuning nodig en daarop is bezuinigd de laatste tijd. Ook wetten en regels zijn drastisch veranderd. Het zijn nu vaak gemeenten die het beleid maken, niet meer het rijk. KansPlus hoort graag ieders ervaringen om advies te geven en belangen te behartigen. Daarvoor is nu de meldlijn geopend op www....
Meer informatie bij:*

Stap 2: Maak een formulier

Gebruik een formulier waarop mensen hun ervaringen kunnen melden. Geef in een korte inleidende tekst met een enkel voorbeeld aan wat voor soort ervaringen u zoekt (bijvoorbeeld ervaring met indicatiestelling, met zorg, met geldzaken). Het formulier bevat een aantal vaste vragen die altijd relevant zijn zoals contactgegevens, welk onderwerp of welke wet. Daarnaast is er de belangrijkste open vraag: vertel ons uw ervaring/probleem/vraag! Die open formulering geeft alle ruimte om zonder sturing iets te melden of zelf een vraag te stellen aan KansPlus; negatief of positief, het mag allebei.

Een formulier is nodig om twee redenen:

1: Een ledengroep wil de ervaringen gebruiken voor belangenbehartiging. Het is dan handig als je meteen zoveel mogelijk relevante details krijgt. Een formulier stimuleert via standaardvragen om zulke relevante details te geven (bijvoorbeeld een telefoonnummer om terug te kunnen bellen).

2: Een formulier maakt dat ervaringen allemaal op ongeveer dezelfde manier worden ‘verteld’ en makkelijker te verwerken zijn in een registratiesysteem dat analyse mogelijk maakt. Stel dat een ledengroep de gemeente wil vertellen wat de recente ervaringen zijn met de Participatiewet. Met (digitale) formulieren is het mogelijk de computer te laten zoeken op het woord Participatiewet en kunnen snel ervaringen op dit punt worden nagelezen. Stel ook dat u uw gegevens wilt uitwisselen met het landelijk kantoor of van het landelijk kantoor gegevens wilt over wat zich afspeelt in uw eigen regio. Ook dan is het handig als formulieren worden gebruikt die in alle regio’s op elkaar zijn afgestemd. Meer over registreren en uitwisselen volgt verderop in deze handleiding.

Het formulier kan op de website worden geplaatst zodat mensen het thuis zelf invullen achter de computer. Het formulier kan ook gebruikt worden in telefoongesprekken, in enquêtes of op bijeenkomsten en groepsgesprekken.

Voorbeeldformulier dat aansluit op het landelijk registratiesysteem van KansPlus:

	A	B	
1			
2		Formulier registratie signalen Kansplus	
3			
4		naam (of vul in: anoniem)	
5		adres	
6		emailadres	
7		telefoonnummer	
8		relatie tot client	
9		zorgaanbieder	
10		het onderwerp	
11			
12		schrijf hier uw ervaring/vraag/probleem	
13			
14			
15			
16			
17			
18		kruis aan wat van toepassing is:	
19		geldzaken/verzekeringen	
20		hulp en ondersteuning	
21		jeugdonderwijs	
22		medische zorg	
23		persoonsgebonden budget	
24		vervoer	
25		wet- en regelgeving, vul in welke wet!	
26		wonen en leven	
27		anders. Namelijk	
28			
29		wilt u worden teruggelabeld of gemaild?	
30			
31			
32			

Stap 3: Actief op zoek gaan

Ledengroepen van KansPlus in Friesland, Amsterdam, Bossche Ommelanden en Zeeland die als pilotgroep hebben gewerkt in het project Lokale belangenbehartiging, weten dat het een uitdaging is om veel signalen te krijgen uit de achterban. Een eenmalige oproep plaatsen op de eigen website is niet genoeg.

Manieren om meer signalen te krijgen:

Wees actief op internet

Plaats berichten op social media in combinatie met de website.

Het is van belang om op de website en Facebook/Twitter/enz. regelmatig berichten te plaatsen over concrete voorbeelden van verhalen uit de achterban (geanonimiseerd) en eventueel wat KansPlus ermee kon doen in de belangenbehartiging. Vooral via Facebook en Twitter zijn korte berichten snel geplaatst en is het mogelijk er een oproep aan te verbinden (ook zoiets meegemaakt?) of een vraag te stellen (wie kan advies geven?)

Zelf schrijven over signalen helpt om weer meer signalen te krijgen en laat zien wat er speelt bij andere mensen. Meldt wat de ledengroep kon doen in de kwestie. Heeft de KansPlus vertegenwoordiger in bijvoorbeeld de Wmo adviesraad een kwestie aan de orde gesteld? Het is niet om op te scheppen, maar om te laten zien dat de ledengroep actief is en dat het zin heeft voor de leden om contact te zoeken. Het is handig om altijd weer eronder te schrijven: en geef ook uw ervaringen aan ons want KansPlus heeft signalen nodig voor belangenbehartiging.

Facebook/Twitter/enzovoorts zijn makkelijke media om snelle, informele berichten op te plaatsen en te communiceren met de achterban. De website is er voor uitgebreider uitleg en analyses en artikelen. Combineer de website altijd met een of meer social media. Combineren doe je door simpelweg links te plaatsen naar de website op de eigen Facebook pagina en Facebookgroepen, op Twitter enzovoorts en omgekeerd natuurlijk. Jongeren en alle smartphonebezitters gebruiken Facebook/Twitter/enz. veel intensiever dan websites. Maar een website is onontbeerlijk om uitgebreider informatie te plaatsen. Plaats dus in al je Facebook en Twitterberichten links naar die uitgebreider websitepagina's.

Op de website van de ledengroep kun je een livestream plaatsen van alle eigen Facebook berichten. Kijk bijvoorbeeld op deze internetpagina hoe dat moet:

<https://www.internetsuccesgids.nl/facebook-berichten-insluiten-website/>. Hetzelfde geldt voor Twitterberichten. Kijk bijvoorbeeld hier hoe dat moet:

<http://www.one4marketing.nl/blog/bid/153395/hoe-integreer-ik-twitter-met-mijn-website>. Het kan zijn dat deze links over een tijdje verouderd zijn. Zoek dan opnieuw via Google met bijvoorbeeld de zoekopdracht: hoe zet ik Facebook op mijn website.

Denk eraan af en toe ook een (kort) persbericht te maken voor regionale of lokale pers: kranten, websites van kranten, regionale radio/tv, huis-aan-huisbladen. Hou een emailbestand bij van redacties van digitale media. Verstuur de korte persberichten via mail. Bedenk dat gemelde ervaringen aanleiding kunnen zijn voor een persbericht.

Om meer thuis te raken in de social media kunt u een cursus Facebook organiseren. Ledengroep Zeeland deed dit al eerder. Zie ook het [webinar](#) van KansPlus over het gebruik van social media

Enquêtes

U kunt af en toe een enquête opsturen naar leden of belangstellenden. U kunt beginnen met een inleiding en een of twee vragen met actueel spelende thema's. Bijvoorbeeld: van enkele leden hoorden we dat jongeren met een verstandelijke beperking soms moeite hebben nog een Wajong-uitkering te krijgen als ze 18 worden. Wilt u ons uw ervaringen op dit thema vertellen?

Daarna gebruikt u de vragen die op het standaardregistratieformulier staan.

De enquête kan ouderwets op papier worden afgedrukt en uitgedeeld. Vermeld een retouradres. Een probleem is om ze ingevuld terug te krijgen. Niet iedereen doet moeite om een envelop en postzegel te pakken.

De enquête kan ook digitaal via de mail worden verzonden.

Nog makkelijker is het om een enquête te ontwerpen via bijvoorbeeld Google. Op de webpagina <https://support.google.com/docs/answers/87809?hl=nl> staat een uitleg (in het Nederlands hoe een enquête via Google formulieren en spreadsheets kan worden gemaakt, verzonden en hoe antwoorden kunnen worden verwerkt en gepresenteerd. Google Drive voegt daar extra (deels betaalde) mogelijkheden aan toe. Zie: https://www.google.com/intl/nl/_drive/

De website Surveymonkey (<https://nl.surveymonkey.com/>) geeft ook mogelijkheid om gratis een enquête te maken. Op de website van Surveymonkey kan snel een vragenlijst worden gemaakt. U kunt een mail uitsturen met een link naar de vragenlijst naar uw bekende e-mailadressen met het verzoek online de vragen te beantwoorden. Die link is natuurlijk ook weer te plaatsen in Facebook en Twitterberichten en op de eigen website.

Als je een enquête uitstuurt, is dat meteen aanleiding voor een kort persbericht voor regionale of lokale pers: kranten, websites van kranten, regionale radio/tv, huis-aan-huisbladen. Persberichten kunnen via de email worden uitgestuurd.

Interviews

KansPlus kan mensen uit de achterban benaderen en interviewen. Wat maak je mee? Zijn er problemen, gaat het goed? Het kan een probleem lijken om mensen te vinden aan wie je de vragen kunt stellen. Ledenvergaderingen zijn niet zo populair meer. Zijn er nog wel feestelijke bijeenkomsten zoals een nieuwjaarsreceptie? Daar kun je natuurlijk wel mensen vragen of ze hun ervaringen willen vertellen. Gebruik dan de enquêteformulieren zoals boven beschreven en voer de gegevens later in op de computer.

Er zijn natuurlijk meer bijeenkomsten waar je veel verwanten vindt van mensen met een verstandelijke beperking. Gaat u met uw eigen kind met een verstandelijke beperking naar paardrijden of G-voetbal of iets dergelijks? Daar zijn ook andere ouders. Is er een ouderavond op de speciale school of de woongroep? Vraag of u daar mensen mag benaderen. Het is niet zo ingewikkeld om op mensen af te stappen en ze een formulier te overhandigen als uitnodiging voor een kort gesprek. Als mensen niet willen is dat prima natuurlijk. Als ze wel een ervaring kwijt willen is het overhandigen van het formulier een signaal dat u interesse heeft in hun verhaal.

Soms delen mensen ervaringen die heel verdrietig zijn. Ouders voeren soms een lange en intensieve strijd voor hun kind met een verstandelijke beperking, incasseren veel tegenslagen en de emoties kunnen heftig zijn. Het is daarom van belang dat interviewers ervaring hebben en voorbereid zijn op soms moeilijke gesprekken. Belangrijk is om geen hoge verwachtingen te wekken. Lastige situaties zijn niet zomaar op te lossen.

Groepsgesprekken

Het is mogelijk groepsgesprekken te organiseren. Voor zulke groepsgesprekken nodigt u mensen uit de achterban uit (zowel leden als niet-leden). U geeft aan dat u met elkaar wilt spreken over wat er speelt aan problemen of mooie gebeurtenissen in het leven van mensen met een verstandelijke beperking. U geeft aan dat u op zoek bent naar actuele ervaringen die van belang zijn voor belangenbehartiging. Het helpt als u een actueel thema kiest.

U kunt kiezen voor een meer of minder informeel karakter van zulke groepsgesprekken. Een koffieochtend organiseren in de eigen woonkamer voor jonge ouders van kinderen met een verstandelijke beperking is laagdrempelig. Maar het is ook mogelijk MEE, of de speciale school of de zorgaanbieder te vragen of ze willen meewerken aan een thema-avond. Hoe u het ook organiseert, op groepsbijeenkomsten kunt u mensen uitleggen dat u ervaringen wilt horen: waar lopen mensen tegenaan. Waar maken ze zich zorgen om? Wat vinden ze van...? Om de signalen te kunnen gebruiken is het handig om ze tijdens de bijeenkomst vast te leggen op de formulieren (via laptop of op papier).

Groepsbijeenkomsten en interviews zijn ook goed om ervaringen te verzamelen van mensen die een verstandelijke beperking hebben. Mensen met een verstandelijke beperking reageren nog minder dan anderen op een digitale enquête of een algemene oproep op de website. Ze lezen misschien niet makkelijk of ze hebben zelfstandig geen toegang tot een computer. Wie hun ervaringen wil horen, kan ze beter opzoeken en gericht vragen of ze willen vertellen wat er speelt bij hen.

Denk na over hoe je vragen stelt. Een open vraag als: kun je me vertellen wat je meemaakt, levert misschien niet zoveel op. Een gerichte vraag als: heb je genoeg geld om de dingen te kopen die je nodig hebt?, is makkelijker te beantwoorden.

Het is handig om samen te werken met cliëntenraden of verenigingen van mensen met een verstandelijke beperking (zoals LFB groepen) om mensen met een verstandelijke beperking te interviewen. Interview bijvoorbeeld eerst de leden van de cliëntenraad van een zorginstelling. Vraag daarna de leden van de cliëntenraad of ze samen met KansPlus vertegenwoordigers van de bewoners van de instelling willen interviewen.

Stap 4: Zorg voor registratie en deel de signalen

Het landelijk bureau van KansPlus krijgt redelijk veel signalen binnen via telefoon, brief en email. Doorgaans komt dat binnen via het [Kennis- en adviescentrum](#)

Medewerkers voeren contacten in een softwaresysteem in. Genoteerd worden (onder meer) naam, telefoonnummer, email, of mensen lid zijn, in welke gemeente ze wonen en waarover ze contact zoeken. Er is een lijst van onderwerpen die geturfd kunnen worden.

Die zorgvuldige registratie volgens een vast format dient een belangrijk doel. Het maakt het mogelijk om via de computer een combinatie van gegevens op te vragen.

Stel dat KansPlus wil weten hoeveel meldingen er waren in de afgelopen 12 maanden over de Participatiewet? Waren dat er meer of minder dan twee jaar eerder toen de wet van kracht werd? Of hoeveel signalen over vervoer komen er uit Zeeland in vergelijking met de Randstad? Een zoekopdracht via het softwareprogramma (die eerder ingevoerde gegevens kan koppelen) geeft het antwoord. Zulke informatie is van belang voor belangenbehartiging. KansPlus kan zo het verloop van klachten en problemen in de achterban beter analyseren.

Het landelijk bureau kan ledengroepen van KansPlus op die manier op verzoek informatie uit het registratiesysteem geven. Hoeveel telefoontjes, mail en brieven kwamen binnen uit de gemeenten in Friesland bijvoorbeeld? Omgekeerd zou het mooi zijn als KansPlus Friesland alle signalen die het zelf binnenkrijgt door kan geven aan het registratiesysteem van het landelijk bureau.

Om onderlinge uitwisseling mogelijk te maken, kan registratie door de ledengroepen het beste aansluiten bij het softwaresysteem van het landelijk bureau. Vanuit het softwaresysteem kunnen Excel bestanden gemaakt worden. Ledengroepen kunnen daarom het beste hun signalen vastleggen in een Excel bestand en dat regelmatig digitaal opsturen naar het landelijk bureau. Ledengroepen kunnen ook via sorteerfuncties zelf analyses maken van hun Excel bestand.

Zoals in deze handleiding aangegeven is, kunnen ledengroepen ook ervaringen ophalen via papieren formulieren, of via interviews of groepsgesprekken. Om eenduidige registratie mogelijk te maken zijn blocnotes beschikbaar met het standaardvragenformulier (neem contact op met KansPlus via info@kansplus.nl). Ledengroepen gaan al op pad met een schriftje voor aantekeningen. De voorgedrukte blocnotes stimuleren dat bestuurders en vrijwilligers alert zijn op het herkennen en behandelen van gesprekken als een ‘signaal’ dat van belang is voor belangenbehartiging en dat ze worden ingevoerd in het Excel bestand van de ledengroep. (Gebruik trouwens in de ledengroep Google Drive opdat meer mensen in de ledengroep toegang hebben tot hetzelfde bestand!)

Wie de blocnote bij de telefoon neerlegt, zal het sneller invullen als er een telefoontje binnenkomt. Wie de blocnote meeneemt naar een bijeenkomst zal het kunnen gebruiken als iemand een gesprek begint met een vraag of probleem. Het dragen van de blocnote (met natuurlijk een duidelijke omslag van KansPlus) maakt iemand meteen meer herkenbaar als actief lid van de ledengroep.

Af en toe zo’n bedrukt vel uit die speciale blocnote achterlaten bij iemand, is meteen reclame voor KansPlus. Het wordt misschien niet meteen ingevuld, maar het laat zien dat de vereniging actief is voor de achterban en benaderd wil worden.

Als gegevens op papier binnenkomen moeten ze natuurlijk worden overgetypt in het Excel bestand van de ledengroep. Bij interviews en groepsgesprekken hoeft niet perse met papier te

worden gewerkt. Via een iPad of andere tablet of smartphone zijn antwoorden meteen digitaal in te voeren in Excel.

Goede registratie lijkt veel en saai werk. Bedenk echter dat het goed vastleggen van ervaringen en signalen het makkelijker maakt om aan de slag te gaan met de signalen: uitzoeken, reageren, oppakken voor belangenbehartiging, stukje over schrijven voor de website. Uitwisseling van informatie tussen landelijk bureau en ledengroepen helpt ledengroepen ook om zelf meer te publiceren op de website (of Facebook/Twitter).

Goede registratie van signalen en goede belangenbehartiging vraagt om samenwerking tussen ledengroepen en het landelijk kantoor. Het stimuleert ledengroepen als het landelijk kantoor af en toe ledengroepen vraagt of ze nog nieuwe signalen binnenkregen en of ze het meeste recente Excel bestand willen insturen. Het meest stimulerend is het als ledengroepen en landelijk kantoor regelmatig informatie uitwisselen over de signalen en wat ermee gedaan is of gedaan kan worden. Belangenbehartiging is soms moeilijk maar dankbaar werk. Het stimuleert om landelijk en regionaal succesjes, vragen en tips uit te wisselen.

Stap 5: Aan de slag met de signalen met onderzoek en lobby

KansPlus wil contact met de achterban om vorm te geven aan lokale belangenbehartiging, individueel of collectief, dus het is belangrijk om ervaringen te analyseren en te gebruiken met dat doel voor ogen.

Twee vragen zijn daarbij van belang bij het beoordelen van binnengekomen signalen. De eerste is: verwacht de melder hulp van KansPlus en zo ja wat kan dat zijn en wie kan die hulp geven?

Dit is de individuele belangenbehartiging. Het Kennis- en adviescentrum van KansPlus kan hierbij een rol spelen.

De tweede is: is deze melding van belang voor andere mensen in de achterban? Met andere woorden, kunnen we hier iets mee voor collectieve belangenbehartiging?

Individuele belangenbehartiging

Bij Individuele belangenbehartiging zijn drie zaken van belang:

- 1) Vertrouwelijkheid.
- 2) Hoe te reageren?
- 3) Mogelijke acties: onderzoek, advies en informatie, eventueel bijstaan.

Ad 1) Vertrouwelijkheid

Mensen die een ervaring, klacht of probleem voorleggen, verwachten vertrouwelijkheid. Praat of publiceer niet zomaar over concrete kwesties zonder dat het is afgestemd met en toestemming gevraagd van de persoon die de ervaring doorgaf.

Ad 2) Reageren

Mensen verwachten een reactie; op zijn minst de reactie dat het signaal is binnengekomen en gelezen. Reageer als het kan inhoudelijk, als ook niet perse een vraag wordt gesteld of als geen overduidelijke actie wordt gevraagd. Stel dat iemand iets vertelt over indicatiestelling jeugdzorg of over het beleid in de zorginstelling, schrijf dan wat u ervan vindt en wat KansPlus doet of vindt. Een reactie kan bijvoorbeeld zijn: Fijn dat u ons dit schrijft. We maken ons soms ook zorgen over hoe jeugdzorg wordt uitgevoerd. KansPlus schreef onlangs

ad 3) Mogelijke acties

Vaak wil men advies, informatie en antwoord op eventuele concrete vragen. Individuele belangenbehartiging vraagt dan een inschatting van een situatie: wat is er aan de hand, kunnen we helpen en zo ja hoe en wie?

-Onderzoek:

Vraag zo nodig meer informatie aan degene die de ervaring vertelt: wat is er precies gebeurd? Schroom niet om onderbouwing te vragen. Stel dat iemand iets vertelt over een besluit van de zorginstelling of de gemeentelijke indicatiesteller. Vraag dan of er een besluit is opgeschreven, of er brieven of e-mails zijn uitgewisseld, of er een gespreksverslag is gemaakt. In zo'n uitwisseling via mail of brieven kan veel informatie staan die aanknopingspunten biedt om de kwestie te begrijpen en aan te pakken.

-Advies en informatie:

Actieve bestuurders van ledengroepen hebben zelf vaak veel ervaring opgedaan en kunnen van daaruit zelf advies en informatie geven. Bij lastige kwesties is het handig om de vraag voor te leggen aan andere leden van de ledengroep of het Kennis- en adviescentrum van KansPlus. Een optie is ook om een vraag te stellen via de Facebookgroep: dit is ons gemeld, wat zouden jullie antwoorden of doen? Als kwesties spelen in zorginstellingen, is contact opnemen met de Cliëntenraad wellicht nuttig. Zorgaanbieders die werken in het kader van de Wlz zijn wettelijk verplicht cliëntenraden in te stellen die gevraagd of ongevraagd advies kunnen geven over het beleid.

Een aantal cliëntenraden in het land is aangesloten bij [VraagRaak](#), een onderdeel van KansPlus. Als er besluiten door de instelling worden genomen die gevolgen hebben voor de kwaliteit van leven voor uw familielid, kunt u de cliëntenraad vragen of dit onderwerp voor advies is voorgelegd en wat daarmee gedaan is.

Bij grote zorginstellingen zijn soms familieverenigingen actief. Een aantal van deze familieverenigingen is ook lid van KansPlus.

-Bijstaan:

Ledengroepen van KansPlus zijn geen professionele hulpverleners. Pretendeer niet een probleem even te kunnen oplossen voor een ander. De gouden regel is dat u iemand adviseert en op basis van uw ervaring informatie geeft om een kwestie aan te pakken. Het is niet de bedoeling een kwestie over te nemen. Soms is het toch nuttig iets extra's te doen, zoals mee gaan naar een lastig gesprek of aan te bieden informatie op te zoeken. Zulke acties vragen tijd, dus bedenk of u die belofte kunt waarmaken.

Meegaan naar een gesprek kan effectief zijn. Stel bijvoorbeeld dat een zorgaanbieder veranderingen op de woongroep voorstelt en daarover wil praten met ouders afzonderlijk. Ouders zijn zo emotioneel betrokken bij het welzijn van hun kind en zijn zo afhankelijk van een zorgaanbieder dat het fijn is als een derde persoon die meer afstand heeft, meeluistert, aantekeningen maakt en af en toe vragen kan stellen. In zo'n gesprek gaat u mee als vertrouwenspersoon van degene die u meevraagt. Voor de gesprekspartner, in dit voorbeeld de vertegenwoordiger van de zorginstelling, bent u de figuur die helpt de informatie goed te verwerken, maar u heeft ook een controlefunctie: u hoort wat er wordt gezegd, maakt aantekeningen en de zorgaanbieder zal nog zorgvuldiger de woorden kiezen.

Het is algemeen aanvaard dat mensen vertrouwenspersonen meenemen naar moeilijke gesprekken. U kunt niet zomaar worden geweigerd met bijvoorbeeld het argument dat vertrouwelijke zaken worden besproken. Iedereen mag een vertrouwenspersoon zelf kiezen en die vragen hem/haar bij te staan, ook in gesprekken.

Wat wordt voorgelegd kunnen ingewikkelde emotioneel beladen kwesties zijn. U kunt meeleven met de ander, maar dat wil niet zeggen dat u alle problemen kunt oplossen. Voel u niet bezwaard te verwijzen. Maak zo nodig duidelijk dat u niets concreets kunt doen, behalve de informatie gebruiken voor algemene belangenbehartiging.

Ledengroepen kunnen moeilijke of lastige kwesties die de ledengroep signaleert, ook bespreken met het Kennis- en adviescentrum van KansPlus.

Kijk voor algemene tips verder op de [website](#) van KansPlus en voor deelname aan een cursus van KansPlus over lokale belangenbehartiging via deze [link](#) .

Algemene tip bij individuele belangenbehartiging:

Een eenvoudige maar belangrijke tip voor mensen die in een conflictsituatie zitten en hulp vragen is: stel schriftelijk vragen. Als ouders problemen zien op de woongroep, op de school, of bij de dagbesteding van hun kind, dan gaan ze vaak eerst bellen en praten. Dat is prima als daarmee de kwestie wordt opgelost. Zo niet dan komt er een moment dat allerlei misverstanden blijken: 'zo heb ik dit niet gezegd' of, u heeft het verkeerd begrepen'. Wie dan per brief (of email) vragen stelt, voorkomt dat de andere partij maar wat gaat beweren. Wat wordt opgeschreven moet kloppen want het kan degene die het antwoord gaf, worden nagedragen.

Een voorbeeld waarin schrijven van belang is, is iets wat ouders vaak melden over krappe begeleiding op woongroepen in weekeinden. Stel dat de begeleiders op de woongroep tegen ouders zeggen dat door bezuinigingen ze in het weekeinde beter hun kinderen kunnen ophalen omdat groepen worden samengevoegd en er maar één begeleider op de groep zal zijn. Daarover praten kan natuurlijk, maar als het geen eenmalig incident is, is er alle reden voor een brief/email aan de locatiemanager met de vraag of de aangekondigde bezuinigingen kloppen, wie het besluit, wanneer heeft genomen, of er geen andere oplossingen voorhanden waren en meer dergelijke vragen. Een brief/email zet de zorginstelling meer onder druk om zorgvuldig na te denken over zowel antwoord als handelwijze.

Collectieve belangenbehartiging

Bij collectieve belangenbehartiging zijn de volgende punten van belang:

1. Analyse
2. Onderzoek
3. Lobby

Ad 1) Analyse

De optelsom van ervaringen en signalen levert veel kennis op bij een ledengroep over wat er leeft in de achterban. Overleg binnen de ledengroep: horen we vaker geluiden over een kwestie? Bijvoorbeeld: wijst de gemeente opeens veel aanvragen voor zorg thuis af? Gebeurt het vaker dat jongeren op hun 18e van de zmlk-school af moeten terwijl vroeger 20 jaar normaal was? Is er alweer een klacht over te weinig begeleiding bij een zorginstelling? Als zulke kwesties zich voordoen, is het nuttig ook het Landelijk Advies en Kenniscentrum van KansPlus te bellen of te mailen. Horen zij uit andere regio's ook zulke geluiden? Bedenk: ze kunnen zoeken in hun softwaresysteem op thema's en woonplaats!

Hou niet alleen bij welke thema's vaker aan de orde komen maar probeer een inschatting te maken van de oorzaak van gemelde kwesties. Bijvoorbeeld: lopen mensen vast omdat ze onervaren zijn met een kwestie? Zijn het mensen die wel ervaring hebben maar is het beleid van de zorginstelling/gemeente/school wellicht veranderd? Is het een eenmalige kwestie of is het voorstelbaar dat meer mensen hetzelfde probleem krijgen?

Voor collectieve belangenbehartiging maakt het antwoord op die vragen veel uit. Als ouders met een jong kind met een verstandelijke beperking vastlopen, is het nuttig een project te

beginnen (en wellicht subsidie te vragen aan de gemeente) voor een aantal bijeenkomsten met jonge ouders. Blijkt beleid van de gemeente of andere instantie veranderd? Zoek dan nog preciezer uit wat er aan de hand kan zijn en benader de gemeente (of andere instantie) en vraag of suggereer een oplossing.

Een ander **voorbeeld** speelt in Amsterdam. De Ledengroep Amsterdam signaleerde dat zo'n vijftig jongeren met een lichte verstandelijke beperking dakloos op straat zwierven of in kelderboxen bivakkeerden. In hun analyse heeft de overheveling van lichte zorgpakketten van AWBZ naar de gemeente ermee te maken. Jongeren met een lichte verstandelijke beperking komen daardoor niet meer in aanmerking voor begeleid wonen in instellingen van zorgaanbieders. De gemeente biedt alleen begeleiding, geen woonplekken in een instelling. De ledengroep Amsterdam analyseerde dat dit betekent dat veel jongeren met een licht verstandelijke beperking zich, net als alle woningzoekenden in Amsterdam moeten inschrijven op de wachtlijst. De wachttijd is 10 jaar en in Amsterdam krijgt niemand meer urgentie. Een buitenstaander zal niet gauw een verband leggen tussen de decentralisatie van de AWBZ en de toename van zwervende zwakbegaafde jongeren in kelderboxen in Amsterdam. De ledengroep Amsterdam ging lokaal pleiten voor nieuwe kansrijke concepten voor huisvesting voor mensen met een licht verstandelijke beperking.

Uitzoeken van wat er precies speelt is belangrijk. Het kan zijn dat de gemeente of andere instantie beleid heeft veranderd maar geen idee heeft van de precieze effecten op jongeren met een verstandelijke beperking. Of een instantie weet het wel, maar komt er liever niet voor uit dat er flink wordt bezuinigd.

Nog een voorbeeld is wat zich afspeelde in het voortgezet speciaal onderwijs in Almere. Jongeren mochten altijd tot hun 20e op een school voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO) leren. Tot het Samenwerkingsverband van scholen in 2015 besloot voor leerlingen die 18 werden, de indicatie voor speciaal onderwijs niet te verlengen. Het formele argument was dat de jongeren genoeg hadden geleerd. Na uitzoekwerk van een van de ouders, bleek het te gaan om een bezuiniging. De leerplicht geldt slechts tot de 18e verjaardag en dus mag de school ook wegsturen, zeker als toch geen diploma wordt verwacht. Dat nieuwe beleid leidt tot een daling van aantallen jongeren in het dure speciaal onderwijs. (zie het web artikel : [Speciaal onderwijs Almere verbergt slecht nieuws](#)). Deze kwestie is niet echt opgelost. In antwoord op schriftelijke vragen van de SP fractie in de Tweede Kamer liet de staatssecretaris weten dat jongeren tussen hun 18e en 20e op school mogen blijven maar "of dat wenselijk is, moet in overleg met de ouders en op basis van het ontwikkelingsperspectief worden beoordeeld". Lees [hier](#) antwoord op de Kamervragen.

Ad 2) Onderzoek

Voorbeeld: bezuinigingen op de woongroep

Meer algemeen onderzoek kan ook helpen in collectieve belangenbehartiging. Stel dat er veel signalen binnenkomen over minder begeleiding op woongroepen en de locatiemanager zegt: "er wordt steeds meer bezuinigd, we kunnen er niets aan doen". Het is de vraag of er inderdaad meer wordt bezuinigd (of wellicht alleen op die specifieke locatie?) en het is net zo goed de vraag of een zorgaanbieder daar werkelijk niets aan kan doen.

Zoiets valt te onderzoeken. Het ministerie van VWS bepaalt jaarlijks hoeveel zorgbudget beschikbaar is voor zorg aan mensen met een beperking. Dat toegestane budget wordt verdeeld over zorgkantoren die op hun beurt het geld verdelen over zorgaanbieders en daarvoor per zorgaanbieder een contract sluit. Een bewering over bezuinigingen onderzoeken kan langs verschillende wegen. U kunt nagaan of het ministerie van VWS dat jaar inderdaad

heeft bezuinigd op het nationale budget. Op Prinsjesdag wordt de begroting van een ministerie voor het jaar daarop bekendgemaakt en zo'n bezuiniging wordt dan ook aangekondigd. Via internet is die informatie terug te zoeken (www.rijksoverheid.nl). Het landelijk kantoor van KansPlus houdt natuurlijk dit soort informatie bij dus even daar vragen of en hoeveel er dan is bezuinigd op de zorg, helpt ook.

Het kan zijn dat er niet landelijk is bezuinigd, maar dat de zorgaanbieder zelf die noodzaak voelt. Wellicht omdat het een ongunstig contract sloot met het zorgkantoor of omdat er verkeerd financieel beleid is gevoerd. Een eerste stap is simpelweg vragen te stellen aan de zorgaanbieder: "is er inderdaad bezuinigd op de budgetten, zo ja hoeveel voor de instelling en hoeveel per cliënt?" Dezelfde vraag kan aan de cliëntenraad worden gesteld en aan het zorgkantoor.

Wie vertrouwd is met het lezen van jaarrekeningen kan zelf nagaan hoeveel geld er binnenkomt bij de zorgaanbieder, hoe het wordt besteedt en hoe hoog de financiële reserves zijn. Jaarrekeningen worden verplicht gepubliceerd en zijn te vinden via www.desan.nl/net/DoSearch/Search.aspx

Onderzoek doen naar de bewering "we kunnen er niets aan doen" is ook mogelijk. Wat doen andere zorgaanbieders met eventuele opgelegde bezuinigingen? Zijn er alternatieven? Ook hier helpt het om een blik te werpen op jaarverslagen. Hoeveel geeft een zorgaanbieder uit aan overheadkosten? Hoeveel gaat jaarlijks naar reserves? Algemene informatie is ook te vinden op de website van de branchevereniging van zorgaanbieders in de gehandicaptenzorg www.vgn.nl (kijk onder thema's). En u kunt simpelweg vragen stellen aan cliëntenraad/zorgaanbieder/zorgkantoor: "zijn alternatieven overwogen en zo ja welke?"

Dat stramien: openbare informatie zoeken via internet en gerichte vragen stellen is natuurlijk ook effectief in voorbeelden van gemeentelijk beleid.

Al het beleid zoals dat wordt vastgesteld door gemeenteraden is openbaar en terug te vinden via internet. De meeste gemeentelijke websites publiceren apart alle beleidsstukken en gemeentelijke statistiek en via de zoekfunctie is gericht op trefwoorden te zoeken. Als u iets niet kunt vinden op de website van de gemeente kunt u het gemeentehuis bellen en vragen waar bepaalde beleidsinformatie staat.

Stel dat u merkt bij jonge gezinnen met kinderen met een beperking dat ze klagen over te weinig gerichte ondersteuning thuis of op school. Gemeenten zijn via de Jeugdzorgwet verantwoordelijk voor ondersteuning van jonge kinderen met een beperking (thuis en op school). In gemeentelijke beleidsnota's kunnen heel globale dingen staan als: er is recht op begeleiding en ondersteuning om te kunnen participeren. Of in nota's wordt gesteld dat zorg pas wordt verleend in aanvulling op gebruikelijke zorg.

U kunt uitzoeken of in indicatieregelingen of instructies voor de indicatiestellers of gemeentelijke verordeningen het beleid specifieker is ingevuld. Wat verstaat een gemeente(raad) onder 'gebruikelijke zorg' bijvoorbeeld? Voer 'gebruikelijke zorg' in als zoekterm op de gemeentelijke website en kijk of u zo relevante beleidsstukken vindt. Het is taai werk, maar lees die stukken door. Gebruik in lange digitale documenten de zoekfunctie (control F), dan schiet u sneller door naar relevante passages.

Als u niets vindt, kunt u het gemeentehuis bellen naar de beleidsafdeling vragen en daar ofwel de vraag stellen (in dit voorbeeld: "wat wordt door de gemeente nu verstaan onder gebruikelijke zorg en in welke beleidsstukken is dat vastgelegd?" Of u vraagt (terwijl u de computer open hebt staan), "wilt u mij helpen zoeken op uw website naar want ik kan het zelf zo gauw niet vinden."

Veel gemeenten stemmen hun beleid af binnen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten VNG en baseren zich op modelverordeningen. Veel interessante beleidsinformatie is daarom te vinden op de website van de VNG (www.vng.nl)

Andere algemene beleids- en onderzoeksorganisaties en websites die van belang zijn voor zorg voor mensen met een verstandelijke beperking zijn (onder meer):

Op de allereerste plaats de webpagina's van KansPlus natuurlijk. Kijk bijvoorbeeld bij actuele standpunten: <https://www.kansplus.nl/actueel/>

Uitgebreide informatie over medezeggenschap is te vinden op:

<https://www.kansplus.nl/medezeggenschap-vraagstuk/>

En verder:

Sociaal Cultureel Planbureau (met evaluatie onderzoeken naar de Wmo en onderzoek naar zorg voor mensen met een beperking)

Het Centraal Administratiekantoor (die eigen betalingen int voor Wmo en Wlz en daarvoor een rekentool heeft) : www.hetcak.nl en <http://www.hetcak.nl/portals/portal/pages/k1-1-4-8-bereken-uw-eigen-bijdrage-zorg-met-verblijf>

Movisie: www.movisie.nl

Zorginstituut Nederland (veel kennis over kwaliteit van en rechten op Wlz-zorg: www.zorginstituutnederland.nl)

Nederlandse Zorgautoriteit Nza (veel kennis over zorgzwaartepakketten, hoeveel uur zorg dat in de praktijk moet opleveren en welke tarieven gelden per pakket): www.nza.nl

Onderzoeksinstituut Vilans: www.vilans.nl

Onderzoeksinstituut Nivel (met onder meer participatieonderzoeken) www.nivel.nl

Regelhulp (wat zijn uw rechten?): <https://www.regelhulp.nl/bladeren/hulp-in-het-dagelijks-leven-bij/verstandelijke-beperking/>

Relevante onafhankelijke informatie over de (rechts)positie van mensen met een beperking in Nederland is te vinden op een Europese website www.disability-europe.net.

De laatste tip: op internet is alles te vinden: als je maar weet hoe te zoeken in die overvloed.

Er zijn websites die uitleggen hoe u effectief zoekt: <http://uba.uva.nl/diensten/zoeken/demo-s-en-handleidingen/google.html>

Ad 3) Lobby

Bij collectieve belangenbehartiging hoort ook: politiek en uitvoerende instanties benaderen, kennis overbrengen over gesignaleerde problemen en liefst ook suggesties doen voor oplossingen.

Ledengroepen van KansPlus staan dicht bij de achterban en weten wat er speelt. Als u ervaringen goed registreert en analyseert, daar eventueel onderzoek aan kunt toevoegen, dan weet u waarschijnlijk meer dan ambtenaren, gemeenteraadsleden of leden van de Wmo-raad. De eerste stap bij lobbyen is daarom: vertel of schrijf wat u weet.

Lukraak af en toe brieven schrijven of gesprekken aanvragen, is minder effectief. Het is nuttig om aan te sluiten bij de actualiteit in de gemeente(raad), Wmo-raad of actualiteit die speelt in de pers. Volg het ritme van de gemeenteraad of de Wmo-raad. Als de begroting wordt besproken (in het najaar, dan is het tijd om te vragen om meer budget voor een bepaald doel).

Kijk of het mogelijk is een abonnement te nemen op digitale nieuwsbrieven of agenda's van de gemeenteraad of raadscommissies, dan weet u vanzelf wat er wordt besproken. Maak gebruik van inspraakmogelijkheden. Schrijf af en toe brieven of benader raadsleden, gewoon door een kwartiertje eerder of na afloop van raadsvergaderingen ze aan te spreken. Vertel wat er speelt, geef, als u die heeft, een mogelijke oplossing en vraag ze naar hun reactie.

Laten zien welke problemen er spelen in de achterban is nooit genoeg. Verwacht niet dat politici altijd oplossingen bedenken. Het zijn ook maar mensen en u weet waarschijnlijk beter wat er speelt en waar behoefte aan is, dan zij. Bedenk dus zelf oplossingen en vraag de politici of die oplossingen voor hen haalbaar zijn.

Bij lobbyen is schrijven niet altijd goed. Het opbouwen van persoonlijke banden via gesprekken is van grote waarde. Geduld is bij lobbyen van belang. Oplossingen worden niet in een gesprek eventjes geregeld. Leg informatie neer en kom er zo nodig later nog op terug en nog eens. Dat kan zonder drammerig te worden, gewoon vragen hoe het er mee staat of leg het aanbod neer: als we nog ergens mee kunnen helpen, laat het dan weten a.u.b.

Denk ook na over hoe u uzelf presenteert. Heeft de ledengroep visitekaartjes? Flyers? Is duidelijk hoe uw gesprekspartners u kunnen benaderen?

Zoek uit wie mogelijke partners zijn in het nastreven van bepaalde oplossingen. Wie heeft ook belang bij nieuw beleid dat u voorstelt? Benader die doelgroep of organisatie en probeer samen te werken. Als u suggesties heeft of ideeën voor oplossingen, probeer ze dan zo uit te werken en te presenteren dat het belang voor anderen dan mensen met een verstandelijke beperking duidelijk wordt.

Of trek vergelijkingen met andere groepen en wijs op rechten. Als het vanzelfsprekend is dat mensen zonder een beperking zelfstandig gaan wonen, huurtoeslag krijgen, met het openbaar vervoer meekunnen en in vrije tijd meedoen aan allerlei ontspanning, dan moet dat toch ook worden geregeld voor mensen met een verstandelijke beperking (ook als dat wellicht meer moeite of geld kost dan bij anderen).

In de Wmo-raad kunnen vertegenwoordigers ook zelf een beetje politiek bedrijven. U kunt bondjes sluiten in de trant van: als jullie ons steunen op dit punt, doen wij het op dit andere punt.

Denk ook na over de langere termijn. Mensen met een verstandelijke beperking willen een goed leven, hebben bescherming nodig en willen zich ook kunnen ontplooiën en meedoen in de samenleving. Wat is daarvoor nodig? Als het nu niet kan worden geregeld, hoe kunnen we daar dan naar toe werken?

De neiging is om alle verandering te verwachten van de overheid. Maar ga ook na wat andere organisaties kunnen of willen doen: bedrijven bijvoorbeeld of verenigingen. Ook die zijn net zo te benaderen als een gemeenteraad. Als u ideeën heeft over bijvoorbeeld werken met een verstandelijke beperking, benader dan bedrijven in de buurt en vraag een gesprek aan.

Meer ideeën en tips

- [Handreiking – Hoe kom ik in beeld?](#) – Tips voor lokale belangenbehartigers die publiciteit willen.
Een handreiking van Ieder(in) over:
 - de voorbereiding – het maken van een plan, nadenken over doel, doelgroep, medium, nieuwsfeiten
 - de uitvoering – contact met journalist, persbericht sturen, interview geven, reageren op nieuws, delen via sociale media.
- [Hoe maak ik mijn informatie toegankelijk](#) – Tips om moeilijke informatie begrijpelijk te maken.
- [Hoe raadpleeg ik mijn achterban](#) – Tips voor contact met de achterban.
- [Handreiking – Contact met uw achterban](#)
- Een handreiking van Ieder(in) over het doel van raadplegen van de achterban, wat het oplevert, waarover het moet gaan, wie u kunt benaderen, hoe u dit kunt doen en met wie u kunt samenwerken. In deze handreiking staan ook 20 inspirerende voorbeelden.
- [Samenwerken en invloed uitoefenen](#)
- [Beïnvloeden beleid – de lobby met de gemeente](#) – Tips om aandacht te vragen bij de gemeente.
- [Inspraak in de gemeente](#) – Verschillende inspraakmogelijkheden op een rijtje.